

Hjálparlæknarnir á Skurðeildini á Landssjúkrahúsinum

Gevið okkum ein ortopædkirurg

Ortopædisk kirurgi manglar á Landssjúkrahúsinum. Meginparturin av Føroya fólki býr kring høvuðsstaðin, og teir flestu vanlukkutilburðir koma fyrst á Landssjúkrahúsið. Oftani eru sjúklingarnir so illa hagreiddir, at teir tola ikki at verða fluttir í sjúkrahúsið ella helikoptara ella tað er ikki møgulegt, tí teir t. d. liggja í respiratori, sigur hjálparlæknarnir á Skurðeildini á Landssjúkrahúsinum m.a. í einum brævi, teir hava sent til blaðið.

Nú spurningurin um sum skjótast at fáa ein ortopædkirurg á Landssjúkrahúsinum hevur verið á tingi, halda vit tað vera hóskandi, at fólk, sum vanliga ikki arbeida á Landssjúkrahúsinum, men sum kanska fyrr ella seinni fáa brúk fyri Landssjúkrahúsinum, fáa fylgjandi at vita.

Ortopædisk kirurgi umfatar ta kirurgisku viðgerð av viðføddum brekum, og av brekum orsakað av skaðatilburðum í rørsulagnum. Serliga skaðatilburðirnir hava gjørt, at ortopædisk kirurgi er vorðin ein alt meira týðningarmikil sergrein (speciale).

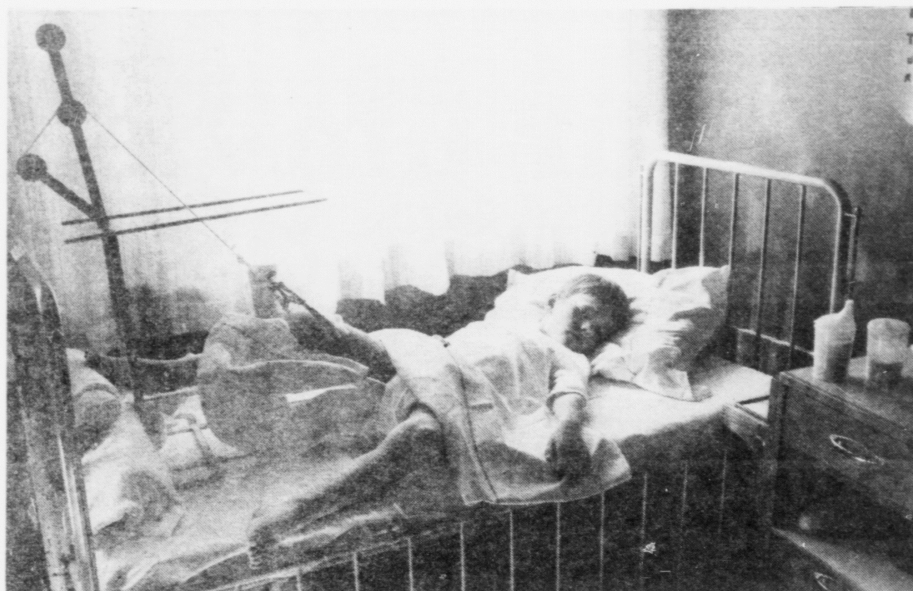
Í okkara nýtmótans samfelag hevur útviklingurin verið so, at mongdin av teimum sjúklingum sum koma illa til skaða, hevur verið javnt vaksandi tey seinastu árini, hetta serliga orsakað av tí øktu ferðsluni. Viðgerðin av hesum sjúklingum er tó ikki bara ortopædisk. Umframt at hava brotið bein, armar, rygg ella fingið skallabrot, sum krevur ortopædkirurgiska viðgerð, eru teir ofta svimaðir ella hava lungnatrupulleikar, sum krevur intensivdeild og doyvilækna, ella hava læsta ymisk gogn, til dømis í búkinum, sum krevur ein skurðlækna (almen kirurg). Tað er soleiðis ein

felagsuppgáva hjá fleiri sergreinum, sum longu eru á Landssjúkrahúsinum: doyvi-frøði (anæstesiologi), skurðfrøði (almen kirurgi), heilræðs-frøði (intern medicin, oyrnalækna, eygnalækna, tannlækna, nervasjúkra-lækna (neurologi). Og so sjálvandi ortopædisk kirurgi, men ortopædisk kirurgi vantar á Landssjúkrahúsinum!

Meginparturin av Føroya fólki býr kring høvuðsstaðin, og teir flestu vanlukkutilburðir koma fyrst á Landssjúkrahúsið. Ofta eru sjúklingarnir so illa hagreiddir, at teir tola ikki at verða fluttir í sjúkrahúsið ella helikoptara, ella tað er ikki møgulegt, tí teir til dømis liggja í respiratori.

Sum læknar á Landssjúkrahúsinum, og sum teir, ið dagliga arbeida við hesum, harmast vit tí um, at orðaskiftið um hetta evni verður avsporað og ikki snýr seg um tann aktuella tørvin á Landssjúkrahúsinum, men um lokalpolitikk. Vit heita á fólk um at visa menniskjansligt umhugsni í hesum, og vera við til at tryggja, at sjúklingar fáa optimala viðgerð.

Tað er fyri okkum óskiljandi, at tað hevur verið neyðugt at leggja henda spurning sum henda fram á ting, ein spurning, sum hevur so innlýsandi svar!



Tey seinastu árini hevur nógv verið tosað um ferðsluna hjá okkum, og tey mongu, ofta ungu, sum hava mist livið í henni. Tað er verst at minnst til, at hvørja ferð ein doyri í ferðsluni, eru kanska 5-10 sum koma illa til skaða, men yvirleva, og sum restina av livinum mugu liva við onkrum breki. Her er tí eitt øki har

nakað kann gerast, og vit undrast á, at tað ikki langt síðani er gjørt.

Tann, sum ikki er lækni, dugir kanska illa at fyrstilla sær, hvussu trupult tað er, ikki at hava hesa ekspertisu við hondina í tí dagliga arbeiðinum, við øllum teimum ortopædkirurgisku trupulleikum, sum dagliga stinda seg upp.

Landssjúkrahúsið hevur eina skaðastovu, sum verður nógv vitjað hvønn einasta dag árið runt. Eini 70% av øllum tilburðum her snúgva seg um ortopædkirurgiskar spurningar, men so leingi vit ongan ortopædkirurg hava, er stundum ógjørlegt at geva optimala viðgerð.

Vit heita tí á tey, sum

hava ábyrgd í hesi sak: Gevið okkum ein ortopædkirurg á Landssjúkrahúsinum sum skjótast!

Hjálparlæknarnir á Skurðeildini á Landssjúkrahúsinum

Framhald av síðu 6

hvørvisshú» osfr., meðan heimioð sjálv, sum jú skal vera tann góða fyrmyndin, hvørvi í øllum hesum »heimliga« tosinum. Spurningurin er ikki annaðhvørt stovnar ella heim, men bæði. Kanska eru vit á veg at fáa heimini mett javnt við stovnarar?

Kor teirra heimaarbeiðandi

Tað verður sagt so einfalt, at summi hava ráð at velja, onnur vilja heldur ella neyðast at arbeida út. Hesin seinni bólkurin má fáa ta neyðugu hjálpin til barnansing, tey ríku klára seg sjálvi? Alt verður skorið yvir ein kamb. Veruleikin er, at nøkur hava tvær høgur inntøkur, onnur eru einsamallir forsyrgjarar, kanska við lágari inntøku, og so er restin onkustaðni har ímillum, eisini tey heimaarbeiðandi, væl vitandi, at arbeiði teirra bæði samfelagsøkonomiskt og sosialt hevur virði, tó uttan nakra almenna ítekiliga viðurkenning. Sum nú er standa vit ikki vard aftan fyri nakað felag, sum arbeiðir fyri okkara áhugamálum, ger metingar og niðurstøður, sum verður kunngjørt í fjølmiðlunum, ongi teir fyri, hvussu mong vit eru í tali, ongin skipar fyri fyrlustrum ella skeiðvirksemi, ongin bjóðar okkum til fundar at spyrja um okkara tørv ella okkara áskoðan. Hver heimaarbeiðandi umboðið heimioð

sum ansingarpláss á pallborðsfundinum í Norðurlandahúsinum undir dagstovnavikuni, í sjónvarpsendingini um barnansing ella á fundinum um frítíðarvirksemi á Landsbókasavninum? Ella hevur ongin sakað at hoyrt ein útiarbeiðandi, sum ynskir at ansa børnum sinum heima?

Fyri tað um hetta er ein tigandi bólkur, so skuldi ikki verið neyðugt heilt at lástist, sum um hann ikki er til. Ikki sørt bilsin bleiv eg henda dagin, Føroya Pedagogfelag kunngjórði sínar viðmerkingar til loysnirnar í samtykta álitinum. Ikki eitt orð er brúkt at víðgæta ta einu loysnina, sum fleiri foreldur halda vera góða, og sum eisini er nevnd í álitinum: »Fleiri foreldur ynskja sjálvi at ansa eftir sinum egnu børnum heima, og nøkur gera tað...« Um ein viðmerking um hetta er gloymd við vilja ella av misgáum, skal eg ikki døma um.

Meta vit barnansingarspurningin út frá tí, sum er sagt og skrivað alment um evnið, hava fólk helst fingið ta fatan, at tað eru tey útiarbeiðandi foreldrin og bara tey, sum kunnu hava hjálpið fyri neyðini. Tað hendir meir enn so, at einum heimaarbeiðandi torvar hjálpið til barnansing. Hvørji rað eru til taka, tá ið ein er sjúk, ella frávera úr heiminum gerst neyðug? Hava vit tá ikki onkran at heita á, so vóru vit mangan í drástu neyð. Tíbetur er tað so, at vit tora at heita á hvønn annan, tá okkum tørvar hjálpið, eitt slag

av hjálpi, sum ongastaðni er skrásett, men sum mong av okkum ikki høvdu klárað okkum uttan.

Nú frættist, at barsilshvildin skal longast fyrri ta útiarbeiðandi. Man nakað tilsvandi fara at verða gjørt fyrri ta heimaarbeiðandi?

Arbeidsbýti

Tað ber til hjá manni og konu at tosa saman um arbeiðsbýtið í familjuni og vera samd. Tá er ikki neyðugt at noyða tey inn í mynstrið hjá øðrum, sum hava aðrar áskoðanir um arbeiðsbýti, t.d. teimum, sum kenna tað ov einstáttað og ov lítið mennandi at hava heimioð sum arbeiðspláss. Tað kann vera eins mennandi sum eitt-hvørt annað arbeiðspláss. Tað veldst um so nógv.

Útbúgving er góð og neyðug fyri okkum øll, men tað ber ikki altíð til at samskipa heimaarbeiði, børn og útbúgving. Vit mugu viðhvørt velja, og valið verður ikki gjørt lættari, so leingi heimioð als onga viðurkenning hevur sum ansingarpláss. Hævið ein størri javnvág ímillum heimioð og restina av samfelagnum ikki verið meira hóskandi?

Fyri at sleppa undan misgivingum skal og leggja afturat, at eg ikki tosi fyrri ella imóti at arbeida úti og lata børnini út til ansingar, haldi bara, at skulu ynski teirra útiarbeiðandi um barnansing gangast á mæti, hvi so ikki eisini ynski teirra heimaarbeiðandi?

Elsa í Skorini

Lystiliga prentar

estra

í Gøtu, tlf. 41085

Vit gera hvat vit kunna –
og kunna tað vit gera.

LYDEX

ÚTSTOYT

til flestu bilar
á goymslu



LYDEX

Minst líka gott
sum originalt

Andreas M. Andreasen
Bøgata 16, tlf. 13816